

Dosarul nr. 2ra-861/20

Prima instanță: Judecătoria Ungheni sediul central (jud. M. Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând în ședință publică recursul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiane Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat prin vătămarea integrității corporale și deces, încasarea despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale achitate de organele sociale și valoarea întreținerii prestată de părinți și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci și apelul incident depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Feodora” și menținută hotărârea din 15 martie 2019 a Judecătoriei Ungheni sediul central, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 11 mai 2018, Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu, intervenient accesoriu SA „Grawe Carat Asigurări” cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat prin vătămarea integrității

corporale și deces, încasarea despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale achitate de organele sociale și valoarea întreținerii prestată de părinți și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au invocat că prin sentința din 30 iunie 2015 a Judecătorei Ungheni, Vasile Enachi și Ion Rusu au fost condamnați în baza art. 265 Cod penal.

Astfel, instanța de judecată a constatat că Vasile Enachi, deținând funcția de mecanic-șef al agentului transportator auto de călători SRL „Feodora”, contrar obligațiilor sale de serviciu și regulilor de securitate în transport, la 9 august 2012 a permis exploatarea autocarului de model Mercedes-Benz 309D cu n/î XXXXX, cu defecțiuni tehnice vădite în sistemul de frânare, aplicând ștampila „control tehnic” pe foaia de parcurs, iar Ion Rusu, deținând funcția de lucrător medical al agentului transportator auto de călători în interesul public SRL „Feodora”, contrar obligațiilor sale de serviciu și regulilor de securitate în transport, la 9 august 2012 a permis șoferului Ion Pădurari, care era în stare de XXXXX, transportarea călătorilor cu autocarul de model Mercedes-Benz 309D cu n/î XXXXX, aplicând ștampila „admis la linie” pe foaia de parcurs.

Au remarcat că din cauza acestor încălcări, la 9 august 2012, aproximativ la ora 07:40, în sat. Morenii Noi r-nul Ungheni, șoferul Ion Pădurari a pierdut conducerea autocarului menționat și vehiculul a ieșit de pe traseu, tamponându-se puternic în malul unei râpe.

În rezultatul accidentului au decedat 13 persoane, inclusiv șoferul Ion Pădurari și părinții Tatianei Mardari și a lui XXXXX XXXXX, Ion Mardari și Nelea Mardari, iar alte 37 de persoane au fost internate în spital cu diverse traume, printre care și Tatiana Mardari, care la acel moment era minoră, fiindu-i cauzate XXXXX (constatate prin raportul de expertiză medico-legală nr. 2232D din 12 septembrie 2012).

La momentul producerii accidentului, autocarul de model Mercedes-Benz 309D cu n/î XXXXX, se afla în posesia SRL „Feodora” în baza contractului încheiat între SRL „Feodora” și proprietarul Ion Pădurari, iar ultimul era angajat al SRL „Feodora” în calitate de șofer prin contract individual de muncă.

Potrivit informației prezentate organului de urmărire penală de către SA „Grawe Carat Asigurări”, a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie a răspunderii civile auto internă pentru pagube produse de autovehicule cu Ion Pădurari, polița de asigurare RCA BU Nr. 106545, perioada de asigurare 11 mai 2012 – 10 mai 2013, autovehicul Mercedes Benz cu n/î XXXXX.

Au comunicat reclamanții Tatiana Mardari și XXXXX XXXXX că la momentul decesului părinților lor, familia din care făceau parte avea următoarea componență: tata – Ion Mardari, născut la XXXXX, mama - Nelea Mardari, născută la XXXXX, fiica - Tatiana Mardari, născută la XXXXX și fiul - XXXXX XXXXX, născut la XXXXX.

La momentul decesului, tatăl Ion Mardari exercita mandatul de primar al comunei Morenii Noi r-nul Ungheni și avea un salariu lunar în mărime de 4 893,69

de lei, iar mama Nelea Mardari, la momentul decesului deținea funcția de profesor al Gimnaziului Morenii Noi și avea un salariu lunar de 2 024,42 de lei, în timpul vieții, ultimii mai obțineau un venit anual în sumă de circa 7 750 de lei în urma prelucrării a 31 ari de teren agricol (31 ari x 250 lei), care le aparținea cu titlu de proprietate, majorând astfel venitul mediu lunar cu 645,83 de lei (7 750 de lei/12 luni).

Prin urmare, venitul mediu lunar al familiei din care făceau parte constituia suma de 7 563,94 de lei (4 893,69 de lei + 2 024,42 de lei + 645,83 de lei), așadar, la data decesului părinților, unui membru al familiei revenea din venitul mediu lunar o parte echivalentă cu suma de 1 890,99 de lei (7563,94 lei/4 persoane).

Au mai notat reclamantii Tatiana Mardari și XXXXX XXXXX că, potrivit informațiilor prezentate de Casa Națională de Asigurări Sociale, dâșii au primit pensii de urmaș în termenele și cuantumurile indicate în aceste informații.

Astfel, raportând prestațiile sociale de care au beneficiat în perioada vizată, se constată că acestea nu acoperă veniturile de care ei ar fi beneficiat în cazul în care părinții lor ar fi fost în viață.

Potrivit calculelor anexate, în perioada de la decesul părinților până la finele anului 2017, Tatiana Mardari ar fi beneficiat de un venit total în mărime de 122 914,35 de lei, pe când suma prestațiilor sociale, primite de la Casa Națională de Asigurări Sociale în acea perioadă, constituie 56 986,06 de lei, adică cu 65 928,29 de lei mai puțin.

Conform calculelor analogice în privința minorului XXXXX XXXXX, dâșul la fel, ar fi beneficiat în perioada respectivă de un venit total în mărime de 122 914,35 de lei, dar prestațiile sociale primite de la Casa Națională de Asigurări Sociale în perioada respectivă, constituie suma de 70 155,55 de lei, adică cu 52 758,80 de lei mai puțin.

A menționat reclamanta Tatiana Mardari că după atingerea majoratului a continuat studiile la Colegiul Pedagogic „Alexandru cel Bun” din or. Călărași, apoi la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din mun. Chișinău, unde învață și în prezent.

Reclamantii Andrei Suprovici și Evdochia Suprovici au precizat că sunt părinții decedatei Nelea Mardari și respectiv, socrii decedatului Ion Mardari, de aceea și-au asumat cheltuielile de înmormântare.

Conform certificatelor prezentate de Primăria comunei Morenii Noi, în anul 2012, potrivit obiceiurilor din localitatea respectivă, pentru înmormântarea unui defunct se cheltuia în medie: îmbrăcăminte, încălțăminte – 1 500 de lei, pregătirea cadavrului pentru înhumare – 500 de lei, sicriu – 1 000 de lei, cheltuieli de transport – 500 de lei, rechizite de funerariu – 450 de lei, pomene – 2 500 de lei, masă de pomenire – 3 000 de lei.

Au învederat că, reieșind din statutul social al defuncțiilor, au cheltuit pentru ambele înmormântări circa 35 000 de lei.

La fel, reclamantii Andrei Suprovici și Evdochia Suprovici au reținut că și-au asumat și cheltuielile în sumă de 15 020 de lei, ce țin de confecționarea, transportarea

și instalarea monumentului la mormântul răposaților în anul 2017, de către SRL „Monumente ritual” din mun. Ungheni.

Au subliniat că fiind rude apropiate, decesul regretaților Ion Mardari și Nelea Mardari a provocat enorme suferințe morale, dar și mai grave suferințe - copiilor lor, care au fost lipsiți spontan de ambii părinți la o vârstă atât de fragedă.

Suferințele morale ale Tatianei Mardari s-au agravat și din cauza imposibilității de a pretrece părinții pe ultimul drum, fiind internată în spital în legătură cu vătămările corporale cauzate în urma accidentului rutier, precum și de suferințele fizice pe care le-a suportat ca urmare a acestor vătămări corporale.

Au accentuat că continuă să suporte suferințe morale până în prezent, în special copiii XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, care conștientizează permanent dispariția din viața lor a celor mai scumpe ființe, căldura și dragostea cărora nu le o poate înlocui nimemi.

Deși pierderea unor rude apropiate, în special a părinților sau a copiilor, nu poate fi recuperată prin beneficii materiale, au considerat reclamanții că suferințele lor morale ar putea fi atenuate într-o oarecare măsură prin acordarea unor sume financiare care le-ar permite să-și asigure pe viitor un nivel material nu mai jos, decât în cazul în care rudele decedate ar fi fost în viață.

Astfel, au menționat că acordarea unor beneficii financiare cu scop de recuperare a prejudiciilor morale ar fi pentru ei semnificative în cazul în care, lui Andrei Suprovici și Evdochiei Suprovici le-ar fi achitată fiecăruia suma 1 000 000 de lei pentru decesul fiicei Nelea Mardari și câte 500 000 de lei pentru decesul ginerelui, Tatianei Mardari - 1 000 000 de lei pentru decesul mamei, 1 000 000 de lei pentru decesul tatălui și 500 000 de lei pentru suferințele fizice pe care le-a suportat în urma vătămărilor corporale și pentru faptul că fiind internată în spital, a fost lipsită de posibilitatea de a-și petrece părinții pe ultimul drum și minorului XXXXX XXXXX - 1 000 000 de lei pentru decesul mamei și 1 000 000 de lei pentru decesul tatălui.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1398, 1403, 1410, 1419 Cod civil.

Au solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a prejudiciului material în mărime de 50 000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 1 500 000 de lei, în beneficiul Tatianei Mardari a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți, pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017, în mărime de 65 928,29 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2 500 000 de lei, în beneficiul minorului XXXXX XXXXX a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017, în mărime de 52 758,80 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 de lei, în beneficiul Evdochiei Suprovici a prejudiciului moral în quantum de 1 500 000 de lei, în beneficiul Tatianei Mardari și minorului XXXXX

XXXXX a despăgubirilor sub formă de prestații periodice începând cu 1 ianuarie 2018 până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți, în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor de judecată constituite din plata serviciilor de asistență juridică pentru toți reclamantii în sumă de 10 000 de lei și alte eventuale cheltuieli.

Prin încheierea din 15 martie 2019 a Judecătorei Ungheni sediul central, a fost încetat procesul civil intentat la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, Tatianei Mardari și XXXXX XXXXX, în parta pretenției cu privire la încasarea în mod solidar din contul părâților SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari și XXXXX XXXXX a despăgubirilor, sub formă de prestații periodice începând cu data de 1 ianuarie 2018 până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți.

Prin hotărârea din 15 martie 2019 a Judecătorei Ungheni sediul central, a fost respinsă cererea privind aplicarea prescripției extinctive înaintată de SRL „Feodora”, reprezentată de avocatul Vasile Lupu.

A fost admisă acțiunea parțial.

Au fost încasate din contul SRL „Feodora” în beneficiul lui Andrei Suprovici cheltuieli pentru înmormântarea lui XXXXX XXXXX și Nelei Mardari, în sumă totală de 50 000 de lei.

A fost respinsă cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor pentru înmormântarea lui XXXXX XXXXX și Nelei Mardari.

A fost încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui Andrei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Evdochiei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul Evdochiei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei.

A fost încasată din contul SRL „Feodora” în beneficiul Tatianei Mardari diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 39 867,06 de lei.

A fost încasată din contul SRL „Feodora” în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin intermediul tutorelui Andrei Suprovici, diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din

momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 26 697,57 de lei.

A fost respinsă cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari și XXXXX XXXXX a diferenței dintre prestațiile sociale pe care le-au primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017.

A fost încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în mărime de 20 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul Tatianei Mardari prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în mărime de 20 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin intermediul tutorelui Andrei Suprovici, prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei.

A fost încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin intermediul tutorelui Andrei Suprovici, prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei.

A fost respinsă cererea privind încasarea prejudiciului moral cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale din contul SRL „Feodora”.

Au fost încasate în mod solidar din contul SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici cheltuielile de judecată ce constau din plata serviciilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei.

A fost încasată din contul SRL „Feodora” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3 496,93 de lei.

A fost încasată din contul lui Vasile Enachi în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 400 de lei.

A fost încasată din contul lui Ion Rusu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 400 lei.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci și apelul incident depus de SRL „Feodora” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 24 februarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci au declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de repararea prejudiciului moral de la SRL „Feodora” și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care prejudiciile morale să fie încasate în mod solidar de la Vasile Enachi, Ion Rusu și SRL „Feodora” în beneficiul lor în cuantumurile stabilite de prima instanță.

În motivarea recursului au remarcat că în mod direct, vinovat de producerea accidentului rutier a fost conducătorul auto Ion Pădurari, care se numără printre persoanele decedate, pe când Vasile Enachi și Ion Rusu au fost condamnați în baza art. 265 Cod penal pentru faptul că ambii, fiind persoane responsabile de starea tehnică și de exploatarea mijloacelor de transport în virtutea funcțiilor pe care le dețineau ca angajați ai SRL „Feodora”, Vasile Enachi a pus în exploatare un mijloc de transport cu defecte tehnice vădite, Ion Rusu a admis la conducerea acestui mijloc de transport o persoană în stare de ebrietate, iar aceste acțiuni au provocat urmările indicate la art. 264 Cod penal.

Deci, ambii au acționat ca prepușii comitentului SRL „Feodora”, ceea ce denotă aplicabilitatea indiscutabilă în speță a prevederilor art. 1403 Cod civil.

Au evidențiat că motivarea instanței de apel provoacă întrebări firești, la care decizia recurată nu oferă răspuns și anume, care norme materiale, aplicabile speței, prescriu cert că anume persoana vinovată în producerea accidentului rutier și nu angajatorul acesteia urmează să repara prejudiciul moral, în care temeieri soluția respectivă s-a axat exclusiv pe prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil și din ce motive nu au fost aplicate prevederile art. 1398 alin. (3) Cod civil.

Având în vedere prevederile art. 1398, 1403 și 1422 Cod civil, au menționat că la repararea prejudiciului moral se obligă persoana responsabilă, noțiunea de persoană responsabilă nu se referă doar la autorul faptei prejudiciabile, or conform art. 1398 alin. (3), în cazurile expres prevăzute de lege, este obligată să repara prejudiciul și o altă persoană decât autorul prejudiciului.

La asemenea cazuri se referă prevederile art. 1403 alin. (1) Cod civil, potrivit cărora comitentul este responsabil de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Așadar, nu există norme materiale aplicabile speței care să elibereze comitentul de repararea prejudiciului moral cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

În acest context, au relevat că normele materiale pertinente speței nu instituie pentru încasarea prejudiciului moral alte condiții decât cele care au servit ca temei pentru instanțele de judecată ierarhic inferioare de a încasa de la SRL „Feodora” prejudiciile materiale cauzate de către presupușii săi.

Totodată, au accentuat că prevederile art. 1398 alin. (3) Cod civil, corespundeau întocmai circumstanțelor speței și urmau a fi aplicate corespunzător.

Prin urmare, au considerat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material și anume, nu au aplicat prevederile art. 1398 alin. (3) Cod civil, au aplicat incorect prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil și au interpretat în mod eronat prevederile art. 1403 și 1422 alin. (2) lit. a), b), c) Cod civil.

La 20 mai 2020, în adresa SRL „Feodora”, Vasile Enachi, Ion Rusu și SA „Grawe Carat Asigurări” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin

scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 120 vol. II), fiind recepționată de Vasile Enachi, SRL „Feodora” și SA „Grawe Carat Asigurări” la 25 mai 2020 și de Ion Rusu la 26 mai 2020, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 121-124 vol. II).

La 12 iunie 2020, SRL „Feodora” a depus referință la recursul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

La 18 iunie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasile Enachi a depus referință la recursul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, solicitând respingerea recursului.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 30 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 99 vol. II), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 24 februarie 2020 în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, audiind reprezentanții intimatului SRL „Feodora”, avocatul Oleg Tănase și administratorul Valentin Percic, intimatul Ion Rusu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel în partea contestată, cu remiterea cauzei în partea dată spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci înaintând acțiunea în judecată împotriva SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu, intervenient accesoriu SA „Grawe Carat Asigurări”, au solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul părților SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a prejudiciului material în mărime de 50 000

de lei și a prejudiciului moral în mărime de 1 500 000 de lei, în beneficiul Tatianei Mardari a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți, pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017, în mărime de 65 928,29 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2 500 000 de lei, în beneficiul minorului XXXXX XXXXX a despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada de la data decesului părinților până la 31 decembrie 2017, în mărime de 52 758,80 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 de lei, în beneficiul Evdochiei Suprovici a prejudiciului moral în cuantum de 1 500 000 de lei, în beneficiul Tatianei Mardari și minorului XXXXX XXXXX a despăgubirilor sub formă de prestații periodice începând cu 1 ianuarie 2018 până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți, în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor de judecată constituite din plata serviciilor de asistență juridică pentru toți reclamantii în sumă de 10 000 de lei și alte eventuale cheltuieli.

Prin încheierea din 15 martie 2019 a Judecătorei Ungheni sediul central, a fost încetat procesul civil intentat la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, Tatianei Mardari și XXXXX XXXXX, în partea pretenției cu privire la încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul Tatianei Mardari și XXXXX XXXXX a despăgubirilor, sub formă de prestații periodice începând cu data de 1 ianuarie 2018 până la dispariția temeiurilor legale, în cuantum echivalent cu diferența dintre prestațiile sociale pe care le primesc și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a respins cererea privind aplicarea prescripției extinctive înaintată de SRL „Feodora”, reprezentată de avocatul Vasile Lupu, a admis acțiunea parțial, a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul lui Andrei Suprovici cheltuieli pentru înmormântarea lui XXXXX XXXXX și Nelei Mardari, în sumă totală de 50 000 de lei, a respins cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici a cheltuielilor pentru înmormântarea lui XXXXX XXXXX și Nelei Mardari, a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei, a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui Andrei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei, a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Evdochiei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei, a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul Evdochiei Suprovici prejudiciul moral în urma decesului fiicei Nelea Mardari, în mărime de 25 000 de lei, a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul Tatianei Mardari diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 39 867,06 de lei, a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin

intermediul tutorelui Andrei Suprovici, diferența dintre prestațiile sociale pe care le-a primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017, în sumă totală de 26 697,57 de lei, a respins cererea privind încasarea din contul lui Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul Tatianeii Mardari și XXXXX XXXXX a diferenței dintre prestațiile sociale pe care le-au primit și valoarea întreținerii ce era prestată de părinți pentru perioada din momentul decesului 9 august 2012 până la 31 decembrie 2017, a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul Tatianeii Mardari prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în mărime de 20 000 de lei, a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul Tatianeii Mardari prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei și în urma vătămării integrității corporale în mărime de 20 000 de lei, a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin intermediul tutorelui Andrei Suprovici, prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei, a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul lui XXXXX XXXXX, prin intermediul tutorelui Andrei Suprovici, prejudiciul moral în urma decesului părinților Nelea Mardari și XXXXX XXXXX în mărime de 200 000 de lei, a respins cererea privind încasarea prejudiciului moral cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale din contul SRL „Feodora”, a încasat în mod solidar din contul SRL „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu în beneficiul lui Andrei Suprovici cheltuielile de judecată ce constau din plata serviciilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei, a încasat din contul SRL „Feodora” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3 496,93 de lei, a încasat din contul lui Vasile Enachi în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 400 de lei, a încasat din contul lui Ion Rusu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 400 lei.

Judecând apelul declarat de către Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci și apelul incident depus de SRL „Feodora”, instanța de apel a respins apelurile și a menținut hotărârea primei instanțe.

Este de menționat că din conținutul cererii de recurs declarat de către Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci, ultimii au invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, doar în partea prin care a fost respinsă cerința lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, lui XXXXX XXXXX și Tatianeii Mardari cu privire la încasarea prejudiciului moral și din contul SRL „Feodora” cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale.

Verificând legalitatea deciziei în partea contestată, în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel în partea contestată este una nemotivată, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor

formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra motivelor invocate în apel, circumstanțelor cauzei și cadrului legal, fără a da o apreciere convenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Astfel, la caz, se constată că judecând apelul declarat de către Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci, instanța de apel într-un mod mod neînțeleș a reținut ca temei de respingere a cerinței lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, lui XXXXX XXXXX și Tatianei Mardari cu privire la încasarea în mod solidar din contul SRL „Feodora” a prejudiciului moral cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale, faptul că prejudiciul moral urmează a fi adjudecat nemijlocit de la persoanele vinovate Enachi Vasile și Ion Rusu, astfel încât prevederile art. 1410 Cod civil, nu sunt aplicabile speței, inclusiv în contextul în care SRL „Feodora” nu-i este imputabilă conform condițiilor instituite de art. 1398 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, vreo faptă ilicită care ar fi determinat cauzarea prejudiciilor.

Or, constatând astfel și menținând hotărârea primei instanțe, instanța de apel a trecut cu vederea că prima instanță, prin prisma prevederilor art. 1410 Cod civil, în vigoare la acel moment, care stipulează că persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate, cu referire la răspunderea SRL „Feodora”, a constatat că posesor al izvorului de pericol sporit este anume SRL „Feodora”, căreia i-a fost transmis autoturismul de model „Mercedes 309D” cu

n/î XXXXX, în baza contractului de locațiune nr. 17, valabil în perioada 1 februarie 2011-31 decembrie 2012.

În acest context, este vădit că decizia instanței de apel are un caracter contradictoriu față de circumstanțele cauzei reținute de către prima instanță.

De altfel, decizia instanței de apel în partea contestată, este cu atât mai contradictorie, cu cât aceasta nu a ținut cont de faptul că prima instanță a reținut ca temei de respingere a cerinței lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, a lui XXXXX XXXXX și Tatianei Mardari cu privire la încasarea în mod solidar din contul SRL „Feodora” a prejudiciului moral cauzat în urma decesului și în urma vătămării integrității corporale, faptul că legislația nu prevede repararea prejudiciului moral de la o persoană juridică.

Superficialitatea examinării cauzei de către instanța de apel se atestă și prin faptul că, deși Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci, prin cererea de apel depusă împotriva hotărârii primei instanțe, au subliniat că prejudiciul moral și din contul SRL „Feodora”, este solicitat de către ei și prin prisma art. 1403 Cod civil, în vigoare la acel moment, care prevede că comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat, instanța de apel, a lăsat fără apreciere acest temei de drept.

Elucidarea acestor aspecte, este cu atât mai importantă, cu cât răspunderea comitentului prin prisma art. 1403 Cod civil, în vigoare la acel moment, se angajează în prezența condițiilor generale ale răspunderii delictuale (prejudiciul, fapta ilicită a prepusului, raportul causal între fapta prepusului și prejudiciu, vinovăția acestuia), precum și a unor condiții speciale: a) existența unui raport de subordonare între comitent și prepus; b) cauzarea prejudiciului de către prepus în cadrul funcțiilor încredințate de comitent.

Iar dispozițiile art. 1398 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, stipulează expres că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Așadar, instanțele de judecată ierarhic inferioare aplicând prevederile art. 1403 Cod civil, în vigoare la acel moment, doar în privința încasării prejudiciului material, au trecut cu vederea și nu au supus verificării argumentele lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatianei Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci, precum că prevederile art. 1403 Cod civil, în vigoare la acel moment, nu delimitează prejudiciul material de cel moral și că această normă nu oferă careva temeiuri pentru a nu fi încasat de la SRL „Feodora”, prejudiciul moral cauzat de prepușii săi (f. d. 6 vol. II).

Ca urmare, întru stabilirea temeiniciei sau netemeiniciei cerinței cu privire la încasarea în mod solidar din contul SRL „Feodora” a prejudiciului moral, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica cerința formulată prin prisma pretenției formulate în prezentul litigiu în raport cu normele de drept invocate în acțiune de către reclamânți.

Pe când, omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a cauzei, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel în partea contestată, nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele ce preced, având în vedere că cerința lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, a lui XXXXX XXXXX și Tatianei Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci cu privire la încasarea prejudiciului moral, a fost examinată de către instanța de apel prin prisma instituției solidarității, adică prin aspectul răspunderii prin pluralitate de subiecte ca parte a raportului juridic, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel în partea prin care a fost admisă cerința lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatianei Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci cu privire la încasarea prejudiciului moral de la Ion Rusu și Vasile Enachi și respinsă cererea de încasare a prejudiciului moral de la SRL „Feodora”, cu remiterea cauzei în partea dată spre rejudecare în instanța de apel, întrucât eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Dat fiind faptul că în rest decizia instanței de apel nu a fost contestată cu recurs, instanța de recurs consideră inoportun, prin prisma prevederilor art. 442 alin. (1) CPC, de a se expune cu privire la legalitatea acesteia în partea necontestată.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Andrei Suprovici, Evdochia Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatiana Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci.

Se casează decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatianeii Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Feodora”, Vasile Enachi și Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat prin vătămarea integrității corporale și deces, încasarea despăgubirilor ce constituie diferența dintre prestațiile sociale achitate de organele sociale și valoarea întreținerii prestată de părinți și a cheltuielilor de judecată, și anume în partea prin care a fost admisă cerința lui Andrei Suprovici, Evdochiei Suprovici, XXXXX XXXXX și Tatianeii Mardari, reprezentați de avocatul Gheorghe Tcaci cu privire la încasarea prejudiciului moral de la Ion Rusu și Vasile Enachi și respinsă cererea de încasare a prejudiciului moral de la SRL „Feodora”, cu remiterea cauzei în partea dată spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu